

တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဥပဒေ

(၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၁၃။)

၁၃၈၂ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၈ ရက်

(၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၆ ရက်)

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း (၁)

အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

- ၁။ ဤဥပဒေကို တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဥပဒေ ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။
- ၂။ ဤဥပဒေတွင်ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်-
  - (က) တိရစ္ဆာန် ဆိုသည်မှာ ကုန်းနေ၊ ရေနေ သို့မဟုတ် ကုန်းနေရေနေသတ္တဝါကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ထိုတိရစ္ဆာန်တစ်မျိုးမျိုး၏ အထီးမျိုးရည်၊ အမမျိုးဥ၊ သန္ဓေသားလောင်းနှင့်ဝန်ကြီးဌာနက အခါအားလျော်စွာ အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ တိရစ္ဆာန်အဖြစ်သတ်မှတ်သော သတ္တဝါတို့လည်း ပါဝင်သည်။
  - (ခ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ရေထွက်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ခြင်းမှအပ မွေးမြူခြင်းနည်းစနစ်တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် တိရစ္ဆာန်များအား မွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်း၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်များအား မွေးမြူထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့် စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလည်း ပါဝင်သည်။
  - (ဂ) တိရစ္ဆာန်မျိုးရိုးဗီဇ ဆိုသည်မှာ တိရစ္ဆာန်များ၏ အမျိုးအစား၊ မျိုးစိတ်၊ မျိုးနွယ်အလိုက် ရှိရမည့် ပင်ကို အရည်အသွေးကို ဆိုသည်။
  - (ဃ) တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း ဆိုသည်မှာ တိရစ္ဆာန်မှထွက်ရှိသော အသား၊ နို့၊ ဥ၊ သွေး၊ အရိုး၊ သားရေ၊ အရည်၊ အမွှေး၊ မစင်၊ အန်ဖတ်၊ အဆီ သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်၏ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခုကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ပျားနှင့်ပျားအုံမှရရှိသော ပျားထွက်ပစ္စည်းများလည်း ပါဝင်သည်။

- (င) တိရစ္ဆာန်အစာ ဆိုသည်မှာ တိရစ္ဆာန်ကို ကျွေးမွေးရန် သမားရိုးကျရောစပ်၍ဖြစ်စေ၊ ခေတ်မီနည်းဖြင့် ဖော်စပ်၍ဖြစ်စေ၊ ယင်းသို့ရောစပ်ခြင်း၊ ဖော်စပ်ခြင်းမပြုဘဲ သဘာဝအရ ဖြစ်စေ တိရစ္ဆာန်များစားသုံးသည့် အစာကို ဆိုသည်။
- (စ) တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါး ဆိုသည်မှာ တိရစ္ဆာန်အတွက် ရောဂါရှာဖွေရန်၊ ကာကွယ်ရန်၊ ကုသရန်၊ သုတေသန ပြုရန်၊ အာဟာရဖြည့်စွက်ရန်၊ သန္ဓေတားရန်၊ ခွဲစိတ်ရန်၊ ဇီဝကမ္မ ဖြစ်စဉ်မြှင့်တင်ပေးရန် သို့မဟုတ် အကျိုးသက်ရောက်မှုတစ်ခုခုဖြစ်စေရန် ခန္ဓာကိုယ် အတွင်း သို့မဟုတ် ခန္ဓာကိုယ်ပြင်ပအတွက် အသုံးပြုသော ပစ္စည်းကိုဆိုသည်။ ယင်းစကား ရပ်တွင် ဝန်ကြီးဌာနက အခါအားလျော်စွာ အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ တိရစ္ဆာန်သုံး ဆေးဝါးဟု သတ်မှတ်သော ပစ္စည်းလည်းပါဝင်သည်။
- (ဆ) တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်း ဆိုသည်မှာ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း၊ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း၊ တိရစ္ဆာန်အလှဆင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုသည့်ပစ္စည်းများနှင့် တိရစ္ဆာန်အား ထိန်းချုပ်ရာတွင် အသုံးပြုသော ပစ္စည်းများကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ဝန်ကြီးဌာန ကအခါအားလျော်စွာ အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်းဟု သတ်မှတ် သောပစ္စည်းလည်းပါဝင်သည်။
- (ဇ) မျိုးရိုးဗီဇပြုပြင်ထားသောဇီဝပစ္စည်း ဆိုသည်မှာ သဘာဝအတိုင်းမဟုတ်ဘဲ လူတို့ပြုပြင် ထုတ်လုပ်ထားသော မျိုးရိုးဗီဇပြောင်း ဇီဝပစ္စည်းကို ဆိုသည်။
- (ဈ) ကူးစက်ရောဂါ ဆိုသည်မှာ တိရစ္ဆာန်အချင်းချင်းသော်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန်မှ လူကို သော်လည်းကောင်း၊ လူမှတိရစ္ဆာန်ကိုသော်လည်းကောင်း အပြန်အလှန်ကူးစက်တတ် သောရောဂါကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ဝန်ကြီးဌာနက အခါအားလျော်စွာ အမိန့် ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ တိရစ္ဆာန်များတွင် ဖြစ်ပွားတတ်သည့် ကူးစက်ရောဂါဟု သတ်မှတ်သောရောဂါတစ်မျိုးမျိုးလည်းပါဝင်သည်။
- (ည) ငါးလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ ငါးနှင့်ပတ်သက်သောလုပ်ငန်းများကို သက်ဆိုင်ရာဥပဒေနှင့်အညီ စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲရန်၊ စီးပွားဖြစ် လုပ်ကိုင်ရန်၊ မျိုးထိန်းသိမ်းရန်၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ငါးဖမ်းဆီးခြင်း၊ သားဖောက် ခြင်း၊ မွေးမြူခြင်း၊ စူးစမ်းရှာဖွေခြင်း၊ သုတေသနပြုခြင်း၊ မျိုးစိုက်ထည့်ပေးခြင်း၊ ပြန့်ပွား စေခြင်း၊ ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများလည်း ပါဝင်သည်။
- (ဋ) တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ ဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်သည့် တိရစ္ဆာန် အကောင် အရေအတွက်ဖြင့် လုပ်ကိုင်သော မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို ဆိုသည်။
- (ဌ) စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းထက် ကျော်လွန်လုပ်ကိုင် သော မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို ဆိုသည်။

- (၃) မွေးမြူသူ ဆိုသည်မှာ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် တိရစ္ဆာန်ပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်လက်ဝယ်ရှိသူလည်း ပါဝင်သည်။
- (ဗ) သားသတ်ရုံ ဆိုသည်မှာ စီးပွားဖြစ်ထုတ်လုပ်ရန် တိရစ္ဆာန်ကို သတ်ဖြတ်သည့် အဆောက် အအုံ သို့မဟုတ် နေရာကို ဆိုသည်။
- (ဏ) သားသတ်ခြင်းလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ စီးပွားဖြစ် ထုတ်လုပ်ရောင်းချရန် တိရစ္ဆာန်ကို သတ်ဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကို ဆိုသည်။
- (တ) ကောင်းမွန်သောမွေးမြူရေးကျင့်စဉ် ဆိုသည်မှာ မွေးမြူသူများ လိုက်နာရန် ဦးစီးဌာန ကသတ်မှတ် ထားသည့် မွေးမြူရေးနည်းစနစ် သတ်မှတ်ချက်များကို ဆိုသည်။
- (ထ) ကောင်းမွန်သောထုတ်လုပ်မှုကျင့်စဉ် ဆိုသည်မှာ တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးနှင့် တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်း ထုတ်လုပ်သူများလိုက်နာရန် ဦးစီးဌာနကသတ်မှတ်ထားသည့် ထုတ်လုပ်မှုနည်းစနစ် သတ်မှတ်ချက်များကို ဆိုသည်။
- (ဒ) တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကာကွယ်ခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်အလှပြုပြင်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များကို လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးခြင်း၊ ဓာတ်ခွဲခန်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ယင်းနှင့် သက်ဆိုင် သည့်လုပ်ငန်းများကို ဆိုသည်။
- (ဓ) ထောက်ခံချက်လက်မှတ် ဆိုသည်မှာ တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း၊ မျိုးရိုးဗီဇပြုပြင် ထားသော ဇီဝပစ္စည်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်း သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါး များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ပမှ တင်သွင်းခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်ပသို့တင်ပို့ခြင်းတို့အတွက် သယ်ဆောင်ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန် ကျန်းမာရေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ အရည်အသွေးကိုသော်လည်းကောင်း စစ်ဆေးပြီးဦးစီးဌာနက ထုတ်ပေးသော လက်မှတ် ကိုဆိုသည်။
- (န) ခွင့်ပြုလက်မှတ် ဆိုသည်မှာ တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း၊ မျိုးရိုးဗီဇပြုပြင်ထားသော ဇီဝပစ္စည်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်း သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ် ခြင်းလုပ်ငန်း၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ သယ်ဆောင်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်းလုပ်ငန်း၊ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း၊ သားသတ်ရုံတည်ထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် သားသတ်ခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် စစ်ဆေးပြီးဦးစီးဌာနက ထုတ်ပေးသော လက်မှတ်ကို ဆိုသည်။

- (ပ) တိရစ္ဆာန်အစာအတွက် စိုက်ပျိုးသောမြေ ဆိုသည်မှာ တိရစ္ဆာန်များလွှတ်ကျောင်းရန် သို့မဟုတ် အစာစားသုံးနိုင်ရန် စိုက်ပျိုးထားသော မြေနေရာကို ဆိုသည်။
- (ဖ) စားကျက်မြေ ဆိုသည်မှာ တိရစ္ဆာန်တို့ လှည့်လည်သွားလာရှာဖွေစားသောက်ရန် သတ်မှတ်ထားသော မြေနေရာကို ဆိုသည်။
- (ဗ) မွေးမြူရေးမြေ ဆိုသည်မှာ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန် မွေးမြူ ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်းများအတွက်သော်လည်းကောင်း သီးသန့်လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်သော မြေနေရာကို ဆိုသည်။
- (ဘ) ပျားစားကျက် ဆိုသည်မှာ ပျားများစားသုံးရန် အာဟာရဖြစ်သောဝတ်ရည်ဖြစ်စေ၊ ဝတ်မှုန် ဖြစ်စေ၊ ဝတ်ရည်နှင့်ဝတ်မှုန်နှစ်မျိုးလုံးဖြစ်စေ ရရှိသောရာသီအလိုက် စိုက်ပျိုးသီးနှံပင်များ၊ ဥယျာဉ်ခြံများ၊ နှစ်ရှည်ပင်များ၊ သဘာဝသစ်တောချုံနွယ်နှင့်ပေါင်းပင်များ တည်ရှိသော နေရာကို ဆိုသည်။
- (မ) စစ်ဆေးရေးစခန်း ဆိုသည်မှာ ပြည်ပသို့တင်ပို့သော သို့မဟုတ် ပြည်ပမှတင်သွင်းသော တိရစ္ဆာန်နှင့် တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများတွင် ကူးစက်ရောဂါကင်းရှင်းခြင်း ရှိ မရှိ၊ သတ်မှတ် ချက်များ၊ ဖော်ပြချက်များနှင့် ပြည့်စုံကိုက်ညီခြင်း ရှိ မရှိ စစ်ဆေးနိုင်ရေးအတွက် ဦးစီးဌာန က သတ်မှတ်ထားသောနေရာကို ဆိုသည်။
- (ယ) တိရစ္ဆာန်ထိန်းသိမ်းစောင့်ကြည့် စစ်ဆေးရေးစခန်း ဆိုသည်မှာ ပြည်ပသို့ တင်ပို့သော သို့မဟုတ် ပြည်ပမှတင်သွင်းသော တိရစ္ဆာန်အား ကူးစက်ရောဂါကင်းရှင်းခြင်း ရှိ မရှိ သတ်မှတ်ကာလအထိ သီးသန့် ထားရှိပြီး စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးသည့်နေရာကို ဆိုသည်။
- (ရ) ဓာတ်ခွဲခန်း ဆိုသည်မှာ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း၊ တိရစ္ဆာန်သုံး ဆေးဝါး၊ တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်း၊ မျိုးရိုးဗီဇ ပြုပြင်ထားသော ဇီဝပစ္စည်း သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်များ၏ဇီဝဗေဒ၊ အဏုဇီဝဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒ၊ အာဟာရဗေဒ၊ အဆိပ်ဓာတ်နှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်မှုများနှင့် ရေဒီယိုသတ္တိကြွမှုများကို တိုင်းတာ စစ်ဆေးသော ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်နေရာကို ဆိုသည်။
- (လ) ရည်ညွှန်းကိုးကားဓာတ်ခွဲခန်း ဆိုသည်မှာ ကမ္ဘာ့တိရစ္ဆာန် ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာက အသိအမှတ်ပြုထားသော စံချိန်စံညွှန်းများနှင့်အညီ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူပေးခြင်း၊ ဓာတ်ခွဲခန်း တွေ့ရှိချက် အတည်ပြုပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေး သည့်ဓာတ်ခွဲခန်းကို ဆိုသည်။
- (ဝ) ဗဟိုကော်မတီ ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသော တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဗဟိုကော်မတီကို ဆိုသည်။
- (သ) ဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။

- (ဟ) ဝန်ကြီး ဆိုသည်မှာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးကို ဆိုသည်။
- (ဠ) ဦးစီးဌာန ဆိုသည်မှာ မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာနကို ဆိုသည်။
- (အ) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဆိုသည်မှာ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ကိုဆိုသည်။
- (ကက) တိရစ္ဆာန်ဆေးကုအရာရှိချုပ် ဆိုသည်မှာ ဝန်ကြီးဌာနက တိရစ္ဆာန်ဆေးကုအရာရှိချုပ် အဖြစ် ဤဥပဒေအရခန့်အပ်သော တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန်ကို ဆိုသည်။
- (ခခ) စစ်ဆေးရေးမှူး ဆိုသည်မှာ ဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်သောလုပ်ငန်းများကို စစ်ဆေးရန် ဦးစီးဌာနက တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော ဝန်ထမ်းတစ်ဦးဦးကို ဆိုသည်။
- (ဂဂ) တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးလုပ်သား ဆိုသည်မှာ ဦးစီးဌာနက ဖွင့်လှစ်သော တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာ ရေးဆိုင်ရာ အခြေခံသင်တန်း တက်ရောက်အောင်မြင်ပြီး ဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်သော လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ကူညီ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရသည့် အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ရရှိသူကို ဆိုသည်။

အခန်း (၂)

ရည်ရွယ်ချက်

၃။ ဤဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

- (က) တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း၊ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း၊ အရည်အသွေးပြည့်မီကောင်းမွန်သော တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါး၊ တိရစ္ဆာန်သုံး ပစ္စည်းနှင့် တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်း၊ သုတေသနနှင့် ပညာပေး လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊
- (ခ) ပြည်တွင်းစားသုံးမှုဖူလုံစေပြီး ပြည်ပသို့တင်ပို့ခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်ပမှတင်သွင်းခြင်း တို့တွင် အာဟာရပြည့်ဝ၍ အရည်အသွေးပြည့်မီပြီး ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာစားသုံး နိုင်သည့် တိရစ္ဆာန်နှင့် တိရစ္ဆာန်ထွက် ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးနိုင်စေရန်၊
- (ဂ) တိရစ္ဆာန်မျိုးရိုးဗီဇ အရင်းအမြစ်များကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိ ရေးတို့အတွက် အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊
- (ဃ) ကူးစက်ရောဂါများ မဖြစ်ပွားစေရေးအတွက် ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်း၊ စူးစမ်းလေ့လာခြင်း နှင့် ဖြစ်ပွားသည့်အခါ စနစ်တကျတုံ့ပြန်ထိန်းချုပ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် တိရစ္ဆာန်မှလူသို့ ကူးစက်တတ်သော ရောဂါများကို ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရန်၊

- (င) တိရစ္ဆာန်နှင့်တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများ မွေးမြူခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်းလုပ်ငန်းများကို ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊
- (စ) တိရစ္ဆာန်များကို တမင်ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေကြောင်းအရ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ပေးရန်၊
- (ဆ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် လိုအပ်သော ငွေကြေး၊ နည်းပညာ နှင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ထောက်ပံ့ပေးရန်၊ မွေးမြူရေး မြေ၊ မွေးမြူရေးခြံအဖြစ် စနစ်တကျ လုပ်ကိုင်နိုင်စေရန်နှင့် ဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ပေးရန်။

အခန်း (၃)

ဗဟိုကော်မတီဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်လုပ်ငန်းတာဝန်များ

၄။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည်-

(က) ဗဟိုကော်မတီကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းရမည်-

(၁)	ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး	ဥက္ကဋ္ဌ
(၂)	ဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး	ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ
	သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့	
(၃)	အစည်းများမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အဆင့်အောက် မနိမ့်သော ပုဂ္ဂိုလ်	အဖွဲ့ဝင်
(၄)	တိရစ္ဆာန်ဆေးပညာကောင်စီမှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး	အဖွဲ့ဝင်
(၅)	မြန်မာနိုင်ငံတိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန်များအသင်းမှ ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦး	အဖွဲ့ဝင်
(၆)	မြန်မာနိုင်ငံမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ချုပ်မှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး	အဖွဲ့ဝင်
(၇)	မြန်မာနိုင်ငံငါးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ချုပ်မှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး	အဖွဲ့ဝင်
(၈)	ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန	အဖွဲ့ဝင်
(၉)	တိရစ္ဆာန်ဆေးပညာရပ်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူတစ်ဦး	အဖွဲ့ဝင်
(၁၀)	မွေးမြူရေးပညာရပ်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူတစ်ဦး	အဖွဲ့ဝင်

(၁၁) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာန အတွင်းရေးမှူး

(၁၂) ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး

- (ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ ဖွဲ့စည်းသည့် ဗဟိုကော်မတီကို လိုအပ်ပါက ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။
- (ဂ) နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းမဟုတ်သော ဗဟိုကော်မတီဝင်များ၏ ချီးမြှင့်ငွေနှင့် စရိတ်ကို သတ်မှတ်ရမည်။

၅။ ဗဟိုကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

- (က) တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ချမှတ်ခြင်း၊
- (ခ) တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါမဖြစ်ပွားစေရေးနှင့် ဖြစ်ပွားပါက ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ချမှတ်ခြင်း၊
- (ဂ) တိရစ္ဆာန်နှင့် တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ပြည်တွင်း၌ မွေးမြူခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သယ်ယူခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်ပမှ တင်သွင်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများ နှင့်ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးခြင်း၊
- (ဃ) ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းပြီး အရည်အသွေးပြည့်မီသော တိရစ္ဆာန်နှင့်တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများကို ဈေးကွက်ရရှိရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးခြင်း၊
- (င) ပြည်တွင်း၌ တိရစ္ဆာန်အစာ ထုတ်လုပ်သည့်ကုန်ကြမ်းများ လုံလောက်စွာရရှိရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးခြင်း၊
- (စ) တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စစ်ဆေးခြင်း၊ စနစ်တကျသုံးစွဲခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းလုပ်ငန်းများကို သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ပေးခြင်း၊
- (ဆ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်သည့်ဒေသများမှ မွေးမြူသူများနှင့် ကူးစက်ရောဂါကြောင့်ဝန်ကြီးဌာန၏ ညွှန်ကြားချက်အရ တိရစ္ဆာန်များသုတ်သင်ရှင်းလင်းခံရသည့် မွေးမြူသူများ၏ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုများအတွက် လိုအပ်သော ကူညီထောက်ပံ့မှုများ ရရှိရန် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးခြင်း၊
- (ဇ) မွေးမြူသူများနှင့်စားသုံးသူများ သင့်တင့်မျှတစွာ ရောင်းဝယ်နိုင်စေရေးအတွက် တိရစ္ဆာန်နှင့် တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများ ဖြန့်ဖြူးရောင်းချသည့် လုပ်ငန်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍

သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

(ဈ) မွေးမြူရေးမြေအဖြစ် စနစ်တကျ လုပ်ကိုင်နိုင်စေရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

(ည) စားကျက်မြေနှင့် တိရစ္ဆာန်အစာအတွက် စိုက်ပျိုးသောမြေများကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရေးတို့အတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ပေးခြင်း၊

(ဋ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် မွေးမြူရေးမြေ၊ စားကျက်မြေနှင့် တိရစ္ဆာန်အစာအတွက် စိုက်ပျိုးသောမြေများအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြခြင်း၊

(ဌ) တိရစ္ဆာန်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သုတေသနလုပ်ငန်း၊ ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးတို့အတွက် လိုအပ်သောငွေကြေးနှင့် နည်းပညာများ ရရှိရန် ပြည်တွင်းပြည်ပပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

(ဍ) ခိုင်းကျဲ့၊ ခိုင်းနွားအပါအဝင် တိရစ္ဆာန်ကောင်ရေတိုးပွားရေးနှင့် ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများတိုးတက်ရေးတို့အတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဎ) တိရစ္ဆာန်မှ လူသို့ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများကို ကာကွယ်ထိန်းချုပ်နိုင်ရေးအတွက် ပြည်တွင်းပြည်ပ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဏ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များပေါ်ပေါက်ပါက အကြံပြုချက်နှင့်အတူ တင်ပြခြင်း၊

(တ) လိုအပ်သော လုပ်ငန်းကော်မတီများဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ယင်းလုပ်ငန်းကော်မတီများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန် များကို သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊

(ထ) တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က အခါအားလျော်စွာ ပေးအပ်သောလုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခြင်း။

၆။ ဗဟိုကော်မတီသည် မိမိ၏လုပ်ငန်းတာဝန်များကို လိုအပ်ပါက ဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနတစ်ခုခုသို့ လွှဲအပ်ဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။

အခန်း (၄)

တိရစ္ဆာန်ဆေးကုအရာရှိချုပ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းနှင့် ယင်း၏လုပ်ငန်းတာဝန်များ

- ၇။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ဦးစီးဌာနရှိ ရာထူးအမြင့်ဆုံးသော တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန်ကို တိရစ္ဆာန်ဆေးကုအရာရှိချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။
- ၈။ တိရစ္ဆာန်ဆေးကုအရာရှိချုပ်၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-
  - (က) မိမိနိုင်ငံ၏ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အခြေအနေများကို ကမ္ဘာ့တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးအဖွဲ့သို့ အသိပေးအကြောင်းကြားခြင်း၊
  - (ခ) တိရစ္ဆာန်များ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် တိရစ္ဆာန်များ သက်သောင့်သက်သာစွာ နေထိုင်စားသောက်နိုင်ရေး (Animal Welfare) ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - (ဂ) ကမ္ဘာ့တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က ထုတ်ပြန်သော တိရစ္ဆာန်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရေးနှင့် ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - (ဃ) မိမိနိုင်ငံနှင့်နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များအကြား အပြန်အလှန် ထောက်ခံချက်လက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် လိုအပ်ပါက ယင်းကိစ္စကို သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုသို့ တာဝန်ပေး လွှဲအပ် ဆောင်ရွက်စေနိုင်ခြင်း၊
  - (င) ကမ္ဘာ့တိရစ္ဆာန် ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က သတ်မှတ်ထားသော ကဏ္ဍများအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးချယ်တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း၊
  - (စ) ပြည်တွင်းရှိ တိရစ္ဆာန်ရောဂါရှာဖွေရေး ဓာတ်ခွဲခန်းများကို ကမ္ဘာ့တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၏ ရည်ညွှန်းကိုးကားဓာတ်ခွဲခန်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဗဟိုဌာနများမှ အသိအမှတ်ပြုမှုရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - (ဆ) ဦးစီးဌာနက ကမ္ဘာ့တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၏ ရည်မှန်းချက်၊ ဦးတည်ချက်များကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကြီးကြပ်ခြင်း၊
  - (ဇ) တိရစ္ဆာန်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကမ္ဘာ့တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က သတ်မှတ်ထားသော စံချိန်စံညွှန်းများ၊ အကြံပြုချက်များနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းကို ကြီးကြပ် ခြင်း။

အခန်း (၅)

ဦးစီးဌာန၏ တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

- ၉။ ဦးစီးဌာနသည် တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကာကွယ်ဆေးနှင့် ကုသဆေးများကို သုတေသနပြုခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ ပြည်ပမှ မှာယူတင်သွင်းခြင်းနှင့် ပြည်ပသို့တင်ပို့ခြင်း၊
- (ခ) တိရစ္ဆာန်ရောဂါကာကွယ်ဆေးနှင့် ကုသဆေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဂ) ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တိရစ္ဆာန်ဆေးပညာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အသိပညာပေးခြင်း၊
- (ဃ) ထောက်ခံချက်လက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း၊ ခွင့်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် ယင်း ထောက်ခံချက်လက်မှတ် သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများကို စစ်ဆေးကြီးကြပ်ခြင်း၊
- (င) လိုအပ်သည့်နေရာဒေသများတွင် စစ်ဆေးရေးစခန်းနှင့် တိရစ္ဆာန်ထိန်းသိမ်းစောင့်ကြည့် စစ်ဆေးရေးစခန်း ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ရောဂါကင်းရှင်းရေးနှင့် ရောဂါထိန်းချုပ် ရန်တည်ထောင်ခြင်း၊
- (စ) တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး လုပ်သားများကို လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးခြင်း၊ အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်း၊ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန် ခွဲဝေသတ်မှတ် ပေးခြင်း၊
- (ဆ) တိရစ္ဆာန်အရှင်များ ရောင်းဝယ်ရန် သတ်မှတ်ထားသည့် နေရာများရှိ ရောင်းဝယ်မည့် တိရစ္ဆာန်များအား ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးခြင်း၊
- (ဇ) ကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ခြင်း။

၁၀။ ဦးစီးဌာနသည် မွေးမြူရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) မွေးမြူသူများအတွက် နည်းပညာဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ စံအရည်အသွေးများ သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် မွေးမြူရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်ခြင်း၊
- (ခ) ကောင်းမွန်သော မွေးမြူရေးကျင့်စဉ်၊ ကောင်းမွန်သော ထုတ်လုပ်မှုကျင့်စဉ်တို့နှင့်အညီ မွေးမြူထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် အသိပညာပေးခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်း၊
- (ဂ) တိရစ္ဆာန်မျိုးရိုဗီဇ အရင်းအမြစ် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် မူပိုင်ခွင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးပေးခြင်း၊ လေ့ကျင့်ပညာပေးခြင်းနှင့် သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဃ) ထုတ်လုပ်မှုကောင်းပြီး ဒေသ၊ ရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီသည့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့် တိရစ္ဆာန် များပေါ်ထွန်းလာစေရေးအတွက် မျိုးမြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် တိရစ္ဆာန်များဖြန့်ဖြူးပေးခြင်း၊ လေ့ကျင့်ပညာပေးခြင်းနှင့် သုတေသန လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- (င) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် ခွင့်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ စနစ်တကျ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်း၊
- (စ) တိရစ္ဆာန်မျိုးရိုးဗီဇ တင်သွင်းမှုနှင့် တင်ပို့မှုများကို ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဆ) တိရစ္ဆာန်မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မွေးမြူရေးခြံလုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မျိုးခြံလုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ဥဖောက်စက်လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ပျားမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်ခြင်း နှင့် တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း၊ မျိုးရိုးဗီဇပြုပြင်ထားသော ဇီဝပစ္စည်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါး၊ တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်သည့်၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သည့် သို့မဟုတ် ရောင်းချသည့် လုပ်ငန်းများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းအတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဇ) တိရစ္ဆာန်ကောင်ရေ တိုးပွားရေးနှင့် ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတိုးတက်ရေးတို့ အတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဈ) သားသတ်ရုံတည်ထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် သားသတ်ခြင်း လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့်အတွက် ဦးစီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ခွင့်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်း၊ သားသတ်ရုံနှင့် သားသတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို စစ်ဆေးကြီးကြပ် ခြင်း၊
- (ည) သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ တိရစ္ဆာန်များ သယ်ဆောင်ရောင်းချခွင့်ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊
- (ဋ) ပျားမွေးမြူရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် နည်းပညာနှင့် မျိုးများ ဖြန့်ဝေခြင်း၊ သုတေသနလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပျားစားကျက်များကို ခွဲဝေချထားပေးခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိက ပျားစားကျက်များ ထူထောင်ရာတွင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် ပျားမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို ကြပ်မတ် စစ်ဆေးခြင်း၊
- (ဌ) မွေးမြူရေးမြေနှင့် မွေးမြူရေးခြံအဖြစ် စနစ်တကျလုပ်ကိုင်နိုင်စေရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဍ) စားကျက်မြေနှင့် တိရစ္ဆာန်အစာအတွက် စိုက်ပျိုးသောမြေများကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဎ) မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ အရင်းအနှီးရရှိရေးအတွက် ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း။

၁၁။ ဦးစီးဌာနသည် အောက်ပါလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့် မွေးမြူရေးဆိုင်ရာသုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ယင်းသုတေသနလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အားပေးကူညီခြင်း၊
- (ခ) တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ သုတေသနလုပ်ငန်းများအား ခွင့်ပြုခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်း၊

- (ဂ) နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ သဘာဝပေါက်ပင်နှင့် စိုက်ပျိုးသီးနှံပင်များကို တိရစ္ဆာန်အစာအဖြစ် သော်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးအဖြစ်သော်လည်းကောင်း အသုံးပြုနိုင်ရေး အတွက် သုတေသနပြုခြင်း၊ နည်းပညာဖြန့်ဖြူးခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဃ) ပြည်ပသို့ တင်ပို့သည့်၊ ပြည်ပမှ တင်သွင်းသည့်၊ ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်သည့် သို့မဟုတ် ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သည့် တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း၊ မျိုးရိုးဗီဇ ပြုပြင်ထားသော ဇီဝပစ္စည်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်း သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ညီ မညီ စစ်ဆေးခြင်း၊
- (င) ထောက်ခံချက်လက်မှတ် သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးရန် လျှောက်ထားခြင်းများ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စစ်ဆေးပြီး တိရစ္ဆာန်ဆေးကု အရာရှိချုပ်၏ သဘောထားမှတ်ချက် လိုအပ်သောလုပ်ငန်းများဖြစ်လျှင် ၎င်း၏ သဘောထား မှတ်ချက်ရယူပြီး သက်ဆိုင်ရာ ထောက်ခံချက်လက်မှတ် သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း၊ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ညီညွတ်ခြင်းမရှိပါက သက်ဆိုင်ရာ ထောက်ခံချက် လက်မှတ် သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးရန် ငြင်းဆိုခြင်း၊
- (စ) တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း၊ မျိုးရိုးဗီဇပြုပြင်ထားသော ဇီဝပစ္စည်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံး ပစ္စည်း သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးများ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်းနှင့် ပြည်ပမှ တင်သွင်းခြင်းတို့အတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနသို့ သဘောထားမှတ်ချက် ထုတ်ပေး ခြင်း၊
- (ဆ) တိရစ္ဆာန်ကောင်ရေ စာရင်းကောက်ယူခြင်း၊
- (ဇ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုဆိုင်ရာတို့ကို စာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် ယင်း စာရင်းများကို ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊
- (ဈ) တိရစ္ဆာန်များကို တမင်ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် ပညာပေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ည) တိရစ္ဆာန်အမျိုးအစားအလိုက် သယ်ဆောင်နိုင်သည့် သို့မဟုတ် ဆွဲယူနိုင်သည့် အများဆုံး ဝန်အလေးချိန်ကို သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ဋ) တိရစ္ဆာန်များကို သယ်ဆောင်ခြင်း၊ ချည်နှောင်ခြင်း သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းထားခြင်း နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုက်နာသင့်သည့် နည်းလမ်းများအား အများပြည်သူတို့သိရှိနိုင်ရန် ပညာပေးလုပ်ငန်းများကို အခါ အားလျော်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဌ) တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- (၃) တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးများကို သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်း၍ စစ်ဆေးခြင်း၊
- (ဗ) စစ်ဆေးရေးမှူးများ တာဝန်ပေးခန့်အပ်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးရေးမှူးများက လုပ်ငန်းများကို စစ်ဆေးရာတွင် လုပ်ငန်းကဏ္ဍအလိုက် လိုအပ်သောသတ်မှတ်ချက်များ ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း၊
- (ဏ) ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်သည့်၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သည့်၊ ဖြန့်ဖြူးရောင်းချသည့်၊ ပြည်ပသို့ တင်ပို့သည့် သို့မဟုတ် ပြည်ပမှတင်သွင်းသည့် တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (တ) တိရစ္ဆာန်များ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် တိရစ္ဆာန်များ သက်သောင့်သက်သာစွာ နေထိုင်စားသောက်နိုင်ရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊
- (ထ) တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဗဟိုကော်မတီနှင့် ဝန်ကြီးဌာနတို့က အခါအားလျော်စွာ ပေးအပ်သော လုပ်ငန်းတာဝန်များ ဆောင်ရွက်ခြင်း။

အခန်း (၆)

စစ်ဆေးရေးမှူး၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

- ၁၂။ ဦးစီးဌာနသည် မိမိဌာနရှိ သတ်မှတ်အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသည့် လက်ထောက်ဦးစီးမှူးအဆင့်အောက်မနိမ့်သောသူကို စစ်ဆေးရေးမှူးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။
- ၁၃။ စစ်ဆေးရေးမှူး၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-
  - (က) သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ အောက်ပါတို့ကို စစ်ဆေးခြင်း-
    - (၁) တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းနှင့် စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ၊ လုပ်ငန်းသုံး အဆောက်အအုံနှင့် ပစ္စည်းများ၊
    - (၂) သားသတ်ရုံနှင့် သားသတ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ၊
    - (၃) ငါးလုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိသော တိရစ္ဆာန်နှင့် တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများ၊ မျိုးရိုးဗီဇပြုပြင် ထားသော ဇီဝပစ္စည်းများ၊
    - (၄) တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးနှင့် တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်းများ။
  - (ခ) တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးများအား သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ညှိနှိုင်းစစ်ဆေးခြင်း၊
  - (ဂ) ပုဒ်မခွဲ (က) သို့မဟုတ် (ခ) အရ စစ်ဆေးရာတွင် ကူးစက်ရောဂါတစ်ခုခု ဖြစ်ပွားကြောင်း တွေ့ရှိလျှင်ဖြစ်စေ၊ သတ်မှတ်ချက်နှင့် ညီညွတ်ခြင်းမရှိကြောင်း တွေ့ရှိလျှင်ဖြစ်စေ၊ အများပြည်သူစားသုံးရန် သင့်လျော်မှုမရှိကြောင်း သံသယရှိလျှင်ဖြစ်စေ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကို

ယာယီရပ်ဆိုင်းခြင်း၊ သွားလာရွှေ့ပြောင်းမှုကို ယာယီရပ်ဆိုင်းခြင်းနှင့် ကန့်သတ်နိုင်ခြင်း တို့ကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက် ခြင်း၊

- (ဃ) ရောဂါဖြစ်နေသော သို့မဟုတ် ရောဂါနှင့်ထိတွေ့ခဲ့သော တိရစ္ဆာန်နှင့် တိရစ္ဆာန်ထွက် ပစ္စည်းများ၊ အရည်အသွေး မပြည့်မီသော သို့မဟုတ် အဆိပ်အတောက် ပါဝင်နေသော တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံး ဆေးဝါးများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဓာတ်ခွဲခန်းစစ်ဆေးချက်အဖြေ မရရှိမီ သတ်မှတ်ထားသောနေရာ၌ ယာယီ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် သိမ်းဆည်းခြင်း၊
- (င) ပုဒ်မခွဲ (ဃ) ပါ တိရစ္ဆာန်နှင့် တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆက်လက်ထိန်း သိမ်းရန် သို့မဟုတ် သိမ်းဆည်းရန် သင့်လျော်ခြင်းမရှိပါက ဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြခြင်းနှင့် ဦးစီးဌာန၏ ညွှန်ကြားချက် နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (စ) မိမိ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဦးစီးဌာနသို့ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း၊
- (ဆ) ဦးစီးဌာနက အခါအားလျော်စွာ ပေးအပ်သော လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။

အခန်း (၇)

မွေးမြူရေးမြေနှင့် တိရစ္ဆာန်အစာအတွက် စိုက်ပျိုးသောမြေများ

၁၄။ ဗဟိုကော်မတီသည် အောက်ပါခွင့်ပြုချက်ရရှိပြီးသော မြေများကို မွေးမြူရေးမြေ သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်အစာအတွက် စိုက်ပျိုးသောမြေအဖြစ် အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ သတ်မှတ်ပြီး စီမံ ခန့်ခွဲနိုင်သည်-

- (က) ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က လယ်ယာမြေ ဥပဒေနှင့်အညီ လယ်ယာမြေကို မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက်လည်းကောင်း၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့် ဆက်စပ်သည့် လုပ်ငန်းများအတွက်လည်းကောင်း အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခွင့်ပေးသည့် မြေ သို့မဟုတ် ပေးပြီးသည့်မြေ၊
- (ခ) မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးဗဟိုကော်မတီက မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေနှင့်အညီ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများကို မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းအတွက်လည်းကောင်း၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့်ဆက်စပ်သည့် လုပ်ငန်းများ အတွက်လည်းကောင်း အသုံးပြုခွင့်ပေးသည့်မြေ သို့မဟုတ် ပေးပြီးသည့်မြေ၊
- (ဂ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက်လည်းကောင်း၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့် ဆက်စပ်သည့် လုပ်ငန်းများအတွက်လည်းကောင်း သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်း ရေးဝန်ကြီးဌာနက သစ်တောဥပဒေနှင့်အညီ အသုံးပြုခွင့်ပေးသည့်မြေ သို့မဟုတ် ပေးပြီး သည့်မြေ၊
- (ဃ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ရုံးဝန်ကြီးဌာနက လွှဲပြောင်းပေးသော စားကျက်မြေ။

၁၅။ ဗဟိုကော်မတီသည် ပုဒ်မ ၁၄ အရ မွေးမြူရေးမြေ သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်အစာအတွက် စိုက်ပျိုးသောမြေအဖြစ် သတ်မှတ်သောမြေများကို လိုအပ်သလို စီမံဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးစီးဌာန အား တာဝန်ပေးအပ်နိုင် သည်။

အခန်း (၈)

တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ

၁၆။ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်လိုသည့်ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းသည် လုပ်ကိုင်ခွင့်အတွက် ခွင့်ပြုလက်မှတ်ရရှိရန် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဦးစီးဌာန၏ မြို့နယ်ဦးစီး ဌာနမှူးထံ လျှောက်ထားရမည်။

၁၇။ (က) ဦးစီးဌာန၏ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနမှူးသည်-

- (၁) ပုဒ်မ ၁၆ အရ လျှောက်ထားချက်ကို ရရှိသည့်အခါ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ညီ မညီ စိစစ်၍ ခွင့်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။
- (၂) သတ်မှတ်ချက်များနှင့်ညီညွတ်ပါက မိမိထုတ်ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာ ရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း အမျိုးအစားဖြစ်လျှင် သတ်မှတ်သည့်အခကြေးငွေကို ပေးသွင်းစေပြီး လျှောက်ထားသူအား ခွင့်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးရမည်။ ခွင့်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးရန် ငြင်းပယ်ပါက လျှောက်ထားသူအား သတ်မှတ် ချက်များ နှင့်အညီ ပြန်လည်လျှောက်ထားနိုင်ရန် အကြောင်းကြားရမည်။
- (၃) မိမိထုတ်ပေးပိုင်ခွင့်မရှိသည့် တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း အမျိုး အစားဖြစ်လျှင် ဦးစီး ဌာန၏ ခရိုင်ဦးစီးဌာနမှူးထံ ဆက်လက်တင်ပြရမည်။

(ခ) ဦးစီးဌာန၏ ခရိုင်ဦးစီးဌာနမှူးသည်-

- (၁) ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၃) အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ သတ်မှတ် ချက်များနှင့် ညီ မညီ စိစစ်၍ ခွင့်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ် ခြင်း ပြုနိုင်သည်။
- (၂) သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ညီညွတ်ပါက မိမိထုတ်ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာ ရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း အမျိုးအစားဖြစ်လျှင် သတ်မှတ်သည့်အခကြေးငွေကို ပေးသွင်းစေပြီး လျှောက်ထားသူအား ခွင့်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးရမည်။ ခွင့်ပြုလက် မှတ်ထုတ်ပေးရန် ငြင်းပယ်ပါက လျှောက်ထားသူအား သတ်မှတ် ချက်များ နှင့်အညီ ပြန်လည်လျှောက်ထားနိုင်ရန် အကြောင်းကြားရမည်။
- (၃) မိမိထုတ်ပေးပိုင်ခွင့်မရှိသည့် တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း အမျိုး အစားဖြစ်ပါက တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စု နယ်မြေဦးစီးဌာနမှူးထံ ဆက်လက်တင်ပြ ရမည်။

(ဂ) ဦးစီးဌာန၏ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ ဦးစီးဌာနမှူးသည်-

(၁) ပုဒ်မခွဲ (ခ)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၃) အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ညီ မညီ စိစစ်၍ ခွင့်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။

(၂) သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ညီညွတ်ပါက မိမိထုတ်ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော တိရစ္ဆာန် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖြစ်လျှင် သတ်မှတ်သည့် အခကြေးငွေကိုပေးသွင်းစေပြီး လျှောက်ထားသူအား ခွင့်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးရမည်။ ခွင့်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးရန် ငြင်းပယ်ပါက လျှောက်ထားသူအား သတ်မှတ်ချက် များနှင့်အညီ ပြန်လည်လျှောက်ထားနိုင်ရန် အကြောင်းကြားရမည်။

(၃) မိမိထုတ်ပေးပိုင်ခွင့်မရှိသည့် တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း အမျိုးအစားဖြစ်ပါက ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ ဆက်လက်တင်ပြရမည်။

(ဃ) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည်-

(၁) ပုဒ်မခွဲ (ဂ)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၃) အရ လျှောက်ထားချက်ကို ရရှိသည့်အခါ သတ်မှတ် ချက်များနှင့် ညီ မညီ စိစစ်၍ ခွင့်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ် ခြင်းပြုနိုင်သည်။

(၂) သတ်မှတ်ချက်များနှင့်ညီညွတ်ပါက သတ်မှတ်သည့် အခကြေးငွေကို ပေးသွင်း စေပြီး လျှောက်ထားသူအား ခွင့်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးရမည်။ ခွင့်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးရန် ငြင်းပယ်ပါက လျှောက်ထားသူအား သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ပြန်လည်လျှောက်ထားနိုင်ရန် အကြောင်းကြားရမည်။

၁၈။ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခွင့်အတွက် ခွင့်ပြုလက်မှတ်ရရှိသူသည်-

(က) ခွင့်ပြုလက်မှတ်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။

(ခ) ဦးစီးဌာန၏ စစ်ဆေးမှုကို ခံယူရမည်။

(ဂ) မိမိလုပ်ငန်းတွင် ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားကြောင်း သံသယဖြစ်ဖွယ်တွေ့ရှိပါက ဦးစီးဌာန သို့ အမြန်ဆုံး အသိပေး အကြောင်းကြားရမည်။

(ဃ) ပုဒ်မခွဲ (ဂ) အရ အသိပေးအကြောင်းကြားပြီးနောက် ဦးစီးဌာန၏ ညွှန်ကြားချက်များ အတိုင်း တိကျစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

အခန်း (၉)

မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ

၁၉။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူမှအပ စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်လို သည့်ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းသည် လုပ်ကိုင်ခွင့်အတွက် ခွင့်ပြုလက်မှတ်ရရှိရန် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဦးစီးဌာန၏ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနမှူးထံ လျှောက်ထားရမည်။

၂၀။ ပုဒ်မ ၁၉ ပါ လျှောက်ထားချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနမှူးသည် ပုဒ်မ ၁၇၊ ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီသော်လည်းကောင်း၊ ခရိုင်ဦးစီးဌာနမှူးသည် ပုဒ်မ ၁၇၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် အညီသော်လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေဦးစီး ဌာနမှူးသည် ပုဒ်မ ၁၇၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ သော်လည်းကောင်း၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ပုဒ်မ ၁၇၊ ပုဒ်မခွဲ (ဃ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ သော်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂၁။ မွေးမြူသူသည်-

- (က) ခွင့်ပြုလက်မှတ် ရရှိသူဖြစ်ပါက ခွင့်ပြုလက်မှတ်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။
- (ခ) ဦးစီးဌာန၏ စစ်ဆေးမှုကို ခံယူရမည်။
- (ဂ) မိမိမွေးမြူထားသည့် တိရစ္ဆာန်တွင် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်သည့်အခါ ဦးစီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်၊ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံသို့ အမြန်ဆုံး အသိပေးအကြောင်းကြားရ မည်။
- (ဃ) ပုဒ်မခွဲ (ဂ) အရ အကြောင်းကြားပြီးနောက် ဦးစီးဌာန၏ အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များ အတိုင်း တိကျစွာလိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။
- (င) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကောင်းမွန်သော မွေးမြူရေးကျင့်စဉ်၊ ကောင်းမွန်သော ထုတ်လုပ်မှုကျင့်စဉ်တို့နှင့်အညီ မွေးမြူထုတ်လုပ်ရမည်။
- (စ) တိရစ္ဆာန် သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများကို လက်ဝယ်ထားခြင်း၊ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်းတို့ကို ဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်ထားသော နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဆ) မွေးမြူထားသည့် တိရစ္ဆာန်များကို အသားထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဦးစီးဌာန ၏ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဇ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဤဥပဒေနှင့် ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေ များ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လိုက်နာရမည်။

၂၂။ ဦးစီးဌာနသည် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းက မွေးမြူထား သောတိရစ္ဆာန်များ ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွား၍ ဖျက်ဆီးခံရခြင်းကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာသည့် ဆုံးရှုံး

မှုများအတွက် နစ်နာကြေး၊ လျော်ကြေး သို့မဟုတ် အကူအညီရရှိရန် သက်ဆိုင်ရာသို့ လျှောက်ထားရာတွင် သဘောထား မှတ်ချက်ပေးနိုင်သည်။

အခန်း (၁၀)

ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်း

- ၂၃။ ငါးလုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိသော တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း၊ မျိုးရိုးဗီဇပြုပြင်ထားသော ဇီဝပစ္စည်းတို့ကို ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သယ်ဆောင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်း လုပ်ငန်းကိုဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်း သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်းလုပ်ငန်းကို ဖြစ်စေ၊ သားသတ်ရုံတည်ထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် သားသတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကိုဖြစ်စေ စီးပွားဖြစ် လုပ်ကိုင်လို သည့်ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းသည် လုပ်ကိုင်ခွင့်အတွက် ခွင့်ပြုလက်မှတ်ရရှိရန် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဦးစီးဌာန၏ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနမှူးထံ လျှောက်ထားရမည်။
- ၂၄။ ပုဒ်မ ၂၃ ပါ လျှောက်ထားချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဦးစီးဌာန၏ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနမှူးသည် ပုဒ်မ ၁၇၊ ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီသော်လည်းကောင်း၊ ဦးစီးဌာန၏ ခရိုင်ဦးစီးဌာနမှူးသည် ပုဒ်မ ၁၇၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီသော်လည်းကောင်း၊ ဦးစီးဌာန၏ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ ဦးစီးဌာနမှူးသည် ပုဒ်မ ၁၇၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ သော်လည်းကောင်း၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ပုဒ်မ ၁၇၊ ပုဒ်မခွဲ (ဃ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ သော်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၂၅။ ပုဒ်မ ၂၄ အရ ခွင့်ပြုလက်မှတ်ရရှိသူသည်-
  - (က) ခွင့်ပြုလက်မှတ်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။
  - (ခ) ဦးစီးဌာန၏ စစ်ဆေးမှုကို ခံယူရမည်။
  - (ဂ) ဤဥပဒေနှင့် ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို လိုက်နာရမည်။

အခန်း (၁၁)

ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်ပမှ တင်သွင်းခြင်း

- ၂၆။ တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း၊ မျိုးရိုးဗီဇ ပြုပြင်ထားသော ဇီဝပစ္စည်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံး ပစ္စည်း သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးများကို ပြည်ပသို့တင်ပို့ခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်ပမှ တင်သွင်းခြင်း ပြုလုပ်လိုသူသည် တင်ပို့ခွင့်၊ တင်သွင်းခွင့်လိုင်စင် သို့မဟုတ် ပါမစ်ကို

သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနသို့ လျှောက်ထားခြင်းမပြုမီ ထောက်ခံချက်လက်မှတ်ရရှိရန် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ လျှောက်ထားရမည်။

၂၇။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ပုဒ်မ ၂၆ ပါ လျှောက်ထားချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီစိစစ်ပြီး ညီညွတ်ပါက သတ်မှတ်သည့် အခကြေးငွေကို ပေးသွင်းစေပြီး လျှောက်ထားသူအား ထောက်ခံချက်လက်မှတ်ကို ထုတ်ပေးရမည်။

၂၈။ ပုဒ်မ ၂၇ အရ ထောက်ခံချက် လက်မှတ်ရရှိသူသည်-

(က) ထောက်ခံချက်လက်မှတ်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။

(ခ) ဦးစီးဌာန၏ စစ်ဆေးမှုကို ခံယူရမည်။

(ဂ) ဤဥပဒေနှင့် ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို လိုက်နာရမည်။

၂၉။ ဦးစီးဌာနသည် ပြည်ပသို့တင်ပို့ခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်ပမှတင်သွင်းခြင်းပြုမည့် တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း၊ မျိုးရိုးဗီဇပြုပြင်ထားသော ဇီဝပစ္စည်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်း သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးများကို စစ်ဆေးနိုင်ရန် လိုအပ်သည့် နေရာဒေသများတွင် ဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် စစ်ဆေးရေးစခန်းနှင့် တိရစ္ဆာန်ထိန်းသိမ်းစောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရေးစခန်းများဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၃၀။ တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း၊ မျိုးရိုးဗီဇပြုပြင်ထားသော ဇီဝပစ္စည်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်း သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးများကို ပြည်ပသို့တင်ပို့ခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်ပမှတင်သွင်းခြင်း ပြုမည့်သူသည် မိမိတင်ပို့မည့် သို့မဟုတ် တင်သွင်းမည့်ပစ္စည်းကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ပူးပေါင်း စစ်ဆေးပေးရန် ဦးစီးဌာနသို့ သတင်းပို့လျှောက်ထားရမည်။

၃၁။ ဦးစီးဌာနသည် ပုဒ်မ ၃၀ အရ သတင်းပို့လျှောက်ထားချက်ကို ရရှိသည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းစစ်ဆေး၍ တွေ့ရှိချက်ကို ထုတ်ပြန်ပေးရမည်။

အခန်း (၁၂)

ကူးစက်ရောဂါကာကွယ်ခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်း

၃၂။ ဝန်ကြီးဌာနသည် တိရစ္ဆာန်များတွင် ဖြစ်ပွားတတ်သည့် ကူးစက်ရောဂါများကို အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်ကြေညာရမည်။

၃၃။ ဦးစီးဌာနသည်-

(က) တိရစ္ဆာန်များတွင် ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားစေရေးအတွက် လိုအပ်သော ကြိုတင်ကာကွယ်မှုအစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (ခ) ကူးစက်ရောဂါမဖြစ်ပွားစေရေးနှင့် ဖြစ်ပွားလာပါက ထိန်းချုပ်နိုင်ရေးတို့အတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) ဒေသတစ်ခုခုတွင် ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားခြင်းနှင့် ကူးစက်ရောဂါကင်းရှင်းခြင်းကို သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ဆောလျင်စွာ ကြေညာရမည်။
- (ဃ) တိရစ္ဆာန် ကျန်းမာရေးနှင့်ဆက်နွှယ်သော ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများကို ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် ဦးစီးဌာနအစီအစဉ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (င) ပျားမွေးမြူခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကူးစက်ရောဂါကာကွယ်ခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်းတို့ကို စီမံဆောင်ရွက် ရမည်။

၃၄။ မွေးမြူသူသည် မိမိတိရစ္ဆာန်တွင် ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားကြောင်း သံသယဖြစ်ဖွယ်သိရှိရလျှင်ဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်သည် ကူးစက်ရောဂါလက္ခဏာဖြင့် သေဆုံးကြောင်း သံသယဖြစ်ဖွယ်တွေ့ရှိရလျှင်ဖြစ်စေ ဦးစီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်၊ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံ အမြန်ဆုံး သတင်း ပေးပို့ရမည်။

၃၅။ တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန်သည် မိမိကုသသည့်တိရစ္ဆာန်တွင် ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားနေကြောင်း သံသယဖြစ်ဖွယ်တွေ့ရှိရလျှင် နီးစပ်ရာဦးစီးဌာနသို့ အမြန်ဆုံးအသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။

အခန်း (၁၃)

တိရစ္ဆာန်အား ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းမှ ကာကွယ်ခြင်း

၃၆။ တိရစ္ဆာန်များအား ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်နှင့်စပ်လျဉ်း၍-

- (က) တိရစ္ဆာန်အား သတ်မှတ်ထားသော အလေးချိန်ထက်ပို၍ တင်ဆောင်စေခြင်းနှင့် ဆွဲယူစေခြင်း မပြုရ၊
- (ခ) တိရစ္ဆာန်အား တမင်ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း သို့မဟုတ် အလွန်အကျွံခိုင်းစေခြင်း မပြုရ၊
- (ဂ) တိရစ္ဆာန်အား ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခုကို မလိုအပ်ဘဲ ချို့တဲ့စေခြင်း မပြုရ၊
- (ဃ) မိမိမွေးမြူထားသော တိရစ္ဆာန်အား အစာရေစာ တမင်မကျွေးခြင်း မပြုရ၊
- (င) မိမိမွေးမြူထားသော တိရစ္ဆာန်အား ရောဂါ သို့မဟုတ် ဒဏ်ရာရရှိသည့်အခါ ကုသစောင့်ရှောက်မှု မပေးဘဲ တမင်ထားရှိခြင်း မပြုရ၊
- (စ) ကူးစက်ရောဂါ သို့မဟုတ် ဒဏ်ရာရရှိနေသည့် တိရစ္ဆာန်ကို အများပြည်သူ သွားလာခွင့် ရှိသည့် နေရာသို့ လွှတ်ထားခြင်းမပြုရ၊
- (ဆ) မိမိဆောင်ရွက်နိုင်သော နေရာအကျယ်အဝန်း၊ အဆောက်အအုံအလိုက် ဘေးကင်းလုံခြုံမှု မရှိသော နေရာတွင် တမင်ထားရှိခြင်း မပြုရ၊

- (ဇ) တိရစ္ဆာန်များ ကူးစက်ရောဂါ ကြိုတင်ကာကွယ်မှု အစီအမံများ မရှိဘဲ မွေးမြူခြင်း မပြုရ။
- (ဈ) တိရစ္ဆာန်များကို သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် ကျပ်တည်းစွာနှင့် မလျော်ကန်စွာ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း မပြုရ။

အခန်း (၁၄)

စီမံခန့်ခွဲရေးနည်းလမ်းအရ အရေးယူခြင်းနှင့် အယူခံခြင်း

- ၃၇။ သက်ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုလက်မှတ် သို့မဟုတ် ထောက်ခံချက်လက်မှတ်ရရှိသူ၊ မွေးမြူသူနှင့် တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးလုပ်သားတို့သည် သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များကိုဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၃၀ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၃၆ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေနှင့် ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သောနည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုဖြစ်စေ လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်လျှင် ထိုသူအား ဦးစီးဌာန၏ သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနမှူးက အောက်ပါစီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အမိန့်တစ်ရပ်ရပ်ဖြစ်စေ၊ တစ်ရပ်ထက်ပို၍ဖြစ်စေ ချမှတ်နိုင်သည်-
  - (က) စာဖြင့် သတိပေးခြင်း၊
  - (ခ) သတ်မှတ်ထားသော ဒဏ်ကြေးငွေကို ပေးဆောင်စေခြင်း၊
  - (ဂ) သက်ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုလက်မှတ် သို့မဟုတ် ထောက်ခံချက်လက်မှတ် သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးလုပ်သား အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ကို ကာလအကန့်အသတ်ဖြင့် ရပ်ဆိုင်းခြင်း၊
  - (ဃ) သက်ဆိုင်ရာခွင့်ပြုလက်မှတ် သို့မဟုတ် ထောက်ခံချက်လက်မှတ် သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး လုပ်သား အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ကို ပယ်ဖျက်ခြင်း။
- ၃၈။ ပုဒ်မ ၃၇ အရ ဦးစီးဌာန၏ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနမှူး၊ ခရိုင်ဦးစီးဌာနမှူး၊ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ ဦးစီးဌာနမှူး တစ်ဦးဦးက ချမှတ်သည့်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူသည် ယင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ အယူခံနိုင်သည်။
- ၃၉။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ပုဒ်မ ၃၈ အရ အယူခံမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဦးစီးဌာန၏ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနမှူး၊ ခရိုင်ဦးစီးဌာနမှူး၊ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ ဦးစီးဌာနမှူးတစ်ဦးဦးက ချမှတ်သည့်ဆုံးဖြတ်ချက် သို့မဟုတ် အမိန့်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။
- ၄၀။ ပုဒ်မ ၃၉ အရ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူသည် ယင်းဆုံးဖြတ် ချက်ချမှတ်သည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း ဝန်ကြီးထံအယူခံနိုင်သည်။

၄၁။ ဝန်ကြီးသည် ပုဒ်မ ၄၀ အရ အယူခံခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက် သို့မဟုတ် အမိန့်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။ ဝန်ကြီး၏ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အပြီးအပြတ် ဖြစ်စေရမည်။

အခန်း (၁၅)

တားမြစ်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ်များ

၄၂။ မည်သူမျှ ခွင့်ပြုလက်မှတ် သို့မဟုတ် ထောက်ခံချက်လက်မှတ်မရှိဘဲ-

- (က) စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ၊
- (ခ) တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ၊
- (ဂ) သားသတ်ရုံတည်ထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် သားသတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ၊
- (ဃ) ငါးလုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိသော တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် မျိုးရိုးဗီဇပြုပြင်ထားသော ဇီဝပစ္စည်းများကိုဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်း သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်သုံး ဆေးဝါးများကိုဖြစ်စေ ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်း မပြုရ၊
- (င) တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း၊ မျိုးရိုးဗီဇ ပြုပြင်ထားသော ဇီဝပစ္စည်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်း သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ပသို့တင်ပို့ခြင်း၊ ပြည်ပမှ တင်သွင်းခြင်း မပြုရ၊
- (စ) ငါးလုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိသော တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း၊ မျိုးရိုးဗီဇပြုပြင်ထားသော ဇီဝပစ္စည်းများကို ပြည်တွင်း၌ သယ်ဆောင်ခြင်းမပြုရ။

၄၃။ ခွင့်ပြုလက်မှတ် သို့မဟုတ် ထောက်ခံချက်လက်မှတ်ရှိသူ မည်သူမျှ-

- (က) တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း၊ မျိုးရိုးဗီဇ ပြုပြင်ထားသော ဇီဝပစ္စည်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိရစ္ဆာန်သုံးပစ္စည်း သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးများကို သတ်မှတ်အရည်အသွေးနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိဘဲ ပြည်ပသို့တင်ပို့ခြင်း၊ ပြည်ပမှ တင်သွင်းခြင်း၊ ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်း မပြုရ၊
- (ခ) ပျားမွေးမြူခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်ခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ ကုသခြင်း၊ ဆေးဝါးသုံးစွဲခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းမွေးမြူခြင်း၊ ပျားစားကျက်ချထားခြင်းတို့အတွက် ဦးစီးဌာနက ထုတ်ပြန်ထားသော ပျားမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ အမိန့်နှင့်ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရန် ထပ်မံပျက်ကွက်ခြင်း မရှိစေရ။

၄၄။ သားသတ်ရုံ တည်ထောင်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ သားသတ်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ မျိုးခြံလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ဥဖောက်စက်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ မည်သူမျှ ဦးစီးဌာန၏ စစ်ဆေးမှု ခံယူရန် ငြင်းဆန်ခြင်း မရှိစေရ။

၄၅။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ၊ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး လုပ်သားအဖြစ်လုပ်ကိုင်သူ မည်သူမျှ-

(က) ကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဦးစီးဌာနက ထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာရန် ထပ်မံပျက်ကွက်ခြင်း မရှိစေရ။

(ခ) ကူးစက်ရောဂါ ဖြစ်ပွားနေကြောင်း သံသယဖြစ်ဖွယ်သိရှိပါက ဦးစီးဌာန၊ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းထံ အမြန်ဆုံး သတင်းပေးပို့ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း မရှိစေရ။

(ဂ) သေဆုံးသော တိရစ္ဆာန်တွင် ကူးစက်ရောဂါလက္ခဏာတွေ့ရှိပါက ဦးစီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင် ရာမြို့နယ်၊ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံ အမြန်ဆုံး သတင်း ပေးပို့ရန်ပျက်ကွက်ခြင်း မရှိစေရ။

၄၆။ (က) မည်သူမျှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်မရှိဘဲ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးလုပ်သားအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ။

(ခ) တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးလုပ်သား မည်သူမျှ ပုဒ်မ ၃၇ ပါ စီမံခန့်ခွဲရေးနည်းလမ်းအရ အရေးယူခံရပြီးနောက် ဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များကိုဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေနှင့် ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်ထား သော နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြား ချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုဖြစ်စေ လိုက်နာရန် ထပ်မံ ပျက်ကွက်ခြင်း မရှိစေရ။

၄၇။ မည်သူမဆို-

(က) ပုဒ်မ ၄၂၊ ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံး ကျပ်တစ်ဆယ်သိန်းမှ အများဆုံး ကျပ်သိန်း ၂၀ အထိ ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

(ခ) ပုဒ်မ ၄၂၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံးကျပ်ငါးသိန်းမှ အများဆုံး ကျပ် ၂၅ သိန်းအထိ ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။ ယင်းတားမြစ်ချက်ကို ထပ်မံဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို နှစ်လထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ရမည့်အပြင် အနည်းဆုံး ကျပ်တစ်ဆယ်သိန်းမှ အများဆုံး ကျပ်သိန်း ၅၀ အထိ ငွေဒဏ် ချမှတ်ရမည်။

(ဂ) ပုဒ်မ ၄၂၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံး ကျပ်သိန်း ၂၀ မှ အများဆုံး ကျပ်သိန်း ၃၀ အထိငွေဒဏ် ချမှတ်ရမည်။ ယင်းတားမြစ်ချက်ကို ထပ်မံဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ခြောက်လထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ချမှတ်

ရမည့်အပြင် အနည်းဆုံး ကျပ်သိန်း ၃၀ မှ အများဆုံး ကျပ်သိန်း ၅၀ အထိ ငွေဒဏ် ချမှတ် ရမည်။

(ဃ) ပုဒ်မ ၄၂၊ ပုဒ်မခွဲ (ဃ)၊ (င) သို့မဟုတ် (စ) ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံး ကျပ်သိန်း ၃၀ မှ အများဆုံး ကျပ်သိန်း ၁၀၀ အထိ ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။ ယင်းတားမြစ်ချက်ကို ထပ်မံ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရလျှင် ထိုသူကို တစ်နှစ်ထက် မပိုသော ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်အပြင် အနည်းဆုံး ကျပ်သိန်း ၅၀ မှ အများဆုံး ကျပ်သိန်း ၁၅၀ အထိ ငွေဒဏ် ချမှတ်ရမည်။

၄၈။ ခွင့်ပြုလက်မှတ် သို့မဟုတ် ထောက်ခံချက်လက်မှတ်ရှိသူ မည်သူမဆို-

(က) ပုဒ်မ ၄၃၊ ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရ လျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံး ကျပ်သိန်း ၂၀ မှ အများဆုံး ကျပ် ၇၅ သိန်းအထိ ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။ ယင်းတားမြစ်ချက်ကို ထပ်မံဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ခြောက်လထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ချမှတ် ရမည့်အပြင် အနည်းဆုံး ကျပ်သိန်း ၃၀ မှ အများဆုံး ကျပ်သိန်း ၁၀၀ အထိ ငွေဒဏ် ချမှတ်ရမည်။

(ခ) ပုဒ်မ ၄၃၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) ပါတားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံး ကျပ်ငါးသိန်းမှ အများဆုံးကျပ် ၁၅ သိန်းအထိ ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။ ယင်းတားမြစ်ချက်ကို ထပ်မံဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို နှစ်လထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်အပြင် အနည်းဆုံးကျပ်တစ်ဆယ်သိန်းမှ အများဆုံး ကျပ်သိန်း ၃၀ အထိ ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

၄၉။ သားသတ်ရုံ တည်ထောင်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ သားသတ်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ မျိုးခြံလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ဥဖောက်စက် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ မည်သူမဆို-

(က) ပုဒ်မ ၄၄ ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရ လျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံးကျပ် တစ်ဆယ်သိန်းမှ အများဆုံးကျပ် ၁၅ သိန်းအထိငွေဒဏ် ချမှတ်ရမည်။

(ခ) ပုဒ်မ ၄၄ ပါ တားမြစ်ချက်ကို ထပ်မံဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ခြောက်လထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

၅၀။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူ၊ တိရစ္ဆာန် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူ သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးလုပ်သားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူမည်သူမဆို ပုဒ်မ ၄၅ ပါ တားမြစ် ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံးကျပ်ငါးသိန်းမှ အများဆုံး ကျပ်သိန်း ၅၀ အထိ ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။ ယင်းတား

မြစ်ချက်ကို ထပ်မံဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို သုံးလ ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့် အပြင် အနည်းဆုံး ကျပ်တစ်ဆယ်သိန်းမှ အများဆုံး ကျပ်သိန်း ၁၀၀ အထိ ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

- ၅၁။ (က) ပုဒ်မ ၄၆၊ ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံး ကျပ်ငါးသောင်းမှ အများဆုံး ကျပ်နှစ်သိန်းအထိ ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။
- (ခ) တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးလုပ်သားသည် ပုဒ်မ ၄၆၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံး ကျပ် နှစ်သိန်းမှ အများဆုံးကျပ် တစ်ဆယ်သိန်း အထိ ငွေဒဏ် ချမှတ်ရမည်။

အခန်း (၁၆)

အထွေထွေ

၅၂။ ဦးစီးဌာနသည်-

- (က) ဗဟိုကော်မတီ၏ ရုံးလုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းမဟုတ်သော ဗဟိုကော်မတီဝင်များ၏ ချီးမြှင့်ငွေနှင့် စရိတ်ကို မိမိဘဏ္ဍာ ရန်ပုံငွေမှ ကျခံရမည်။

၅၃။ ဦးစီးဌာနသည် ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသည့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ စစ်ဆေးချက်များ သို့မဟုတ် ဓာတ်ခွဲခန်း ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဤဥပဒေအရ ခွင့်ပြုလက်မှတ်ရရှိထားသော ဓာတ်ခွဲခန်းသို့ လွှဲအပ် ဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။

၅၄။ ဤဥပဒေပါ ပြစ်မှုများကို ရဲအရေးယူပိုင်ခွင့်ရှိသော ပြစ်မှုများအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

၅၅။ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

- (က) ဝန်ကြီးဌာနသည် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဖွဲ့၏ သဘော တူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ခ) ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဗဟိုကော်မတီတို့သည် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ် နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ဂ) ဦးစီးဌာနသည် ဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

၅၆။ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဥပဒေ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ဥပဒေ အမှတ် ၁၇/၁၉၉၃) ကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ကျွန်ုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးသည်။

(ပုံ) ဝင်းမြင့်

နိုင်ငံတော်သမ္မတ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်